

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravištvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XIV.

V Celovcu, 10. grudna 1895.

Štev. 34.

Petdesetletnica Ahaceljrove smrti.

Dne 23. listopada je minulo 50 let, odkar je v Celovcu umrl sloveči koroško-slovenski rojak profesor Matija Ahacelj. Ta nenavadni mož je zaslužil, da se ga spominjamo z nekaterimi vrsticami, kajti bil je izgleden in časti vreden kot profesor in učenjak, kot človek in kristijan, ter kot pisatelj in neumorno delavni domoljub. Rodil se je dne 24. svečana 1779 v Gorenčah Št. Jakobske fare v gornjem Rožu, ktera slavna župnija nam je dala že toliko vrlih rodoljubov duhovskega in posvetnega stanú. Po rodu bi se imel prav za prav pisati „Kobentar“, pa ko so ga v celovski šoli prašali po imenu, je rekel, da je „Ahaceljnov Matija“, in tako mu je to ime ostalo. Njegovi starši so bili revni, in Matiček bi ne bil prišel v Celovec, da ga ni blagodušno podpiral takratni šentjakobski kaplan Franc Hudelist, ko je spoznal njegovo bistro glavo. V malih šolah je v Celovcu pomanjkanje trpel, v prvi latinski šoli pa je dobil štipendij ali ustanovo letnih 50 gld. V drugi šoli je že druge, gospodske otroke za plačo poučevali začel, tako da ni le samega sebe z vsem preskrbel, ampak je podpiral še svojega bolnega očeta in svojega mlajšega brata, ki je za njim v šole prišel. Ko je latinske šole s sijajnim uspehom dovršil, mislil se je posvetiti duhovskemu stanu. Zgodilo pa se je, da je zbolel profesor matematike Paris pl. Giuliani, in ta je, poznavši učenost in izborne lastnosti Ahaceljrove, predlagal deželni vladi, naj Ahaceljna imenuje za njegovega namestnika; tako se je tudi zgodilo. Čez nekaj časa je Giuliani šel v pokoj, in Ahacelj je bil na njegovo mesto imenovan. Kot tak je služil celih 38 let. Ahacelj pa je hotel še več storiti, hotel je postati dobrotnik ne samo dijakom, ampak celi deželi. Zato se je poprijel kmetijskih vednostij in se pridružil koroški kmetijski družbi. Kmetijstva se je učil tako iz bukev, kakor z lastnim delom in poskušanjem: na svojem vrtu je vse sam obdelal, rastline sadil, sadiče cepil itd. Kmalu je postal profesor ali učenik tudi pri koroški kmetijski družbi v Celovcu, ktera ga je potem izvolila za svojega tajnika, kar je ostal do svoje smrti. Tukaj si je pridobil neveljvinih zaslug. Kmetijska družba je bila prej

močno zanemarjena, marljivi Ahacelj jej je udihtil novo življenje. V letih 1831 do 1839 je uredoval družbin list „Blätter für Landwirtschaft und Industrie“. Leta 1844 je družba začela izdajati list „Mittheilungen“, in tudi tega je on uredoval. Nadalje je za svoj denar kupil 3 orale zemlje blizu Celovca za 1700 gld., in to zemljišče je kmetijski družbi podaril za drevesni vrt in druge kmetijske poskušnje, kteremu namenu tisti svet še danes služi. To je pač dokaz, da je, pozabivši na samega sebe, skrbel le za občni blagor. Sedanje vodstvo kmetijske družbe, ki je Slovincem tako malo naklonjeno, naj bi se vendar včasih spominjalo, koliko zahvale je družba dolžna Slovincu Ahacelju! Ahacelj se je pečal tudi z vremenoslovjem in je vreme v Celovcu opazoval 33 let. Svoje dijake je Ahacelj učil z gorečo in jasno besedo, pri kmetijskem pouku pa jim je tudi dejansko pokazal, kako se dela. Učil je kmetijstva pa tudi kmete. Rad je zahajal v svoj rojstni kraj, in kedar je prišel domov, so ga kmetje kar obsuli, da jim je kaj povedal. Govoril jim je po več ur nepretrgoma. Za dijake je skrbel duševno, pa tudi telesno. Pomagal jim je v vsakteri potrebi. Sploh je bil do brotljiv do skrajnosti; vse je razdal, še svojo obleko, tako da je imel včasih sam le eno suknjo. Da pa pri toliki milosrčnosti ni prišel sam v zadrego, živel je sam za se čisto priprosto: zjutraj je imel prežgano juho namesto kave, opoldne pa žgance namesto mesa, za malo južino pa kos črnega (rženega) kruha. Dal si je vselej napraviti le eno jed, rekši: „če ima človek le eno jed, se mu ustavi, kedar je ima zadosti; kdor pa ima pred seboj več jedij, je še naprej, ko je že sit, in tako se preobje, kar ni prav in tudi ni zdravo“. Njegova pijača je bila čista voda. Bil je zvest kristijan, in če je bilo le mogoče, šel je vsaki dan k sveti maši, ob nedeljah pa tudi k večernicam ali litanijam.

Národna zavest takrat še ni bila tako probujena, kakor v naših časih; v sredi vsega nemškutarenja pa si je Ahacelj vedno ohranil svoj slovenski značaj. Kupil je vsako slovensko knjigo, ki je izišla; in ko so v Ljubljani začele „Novice“ izhajati, se jih je silno razveselil in jih vsem priporočal. Slovenske knjige je delil med kmete. Nabiral je besede za rečnike ali slovarje, ki sta jih izdala Jarnik in Slomšek. V porazumnosti s slavnim škofom Slomšekom je na svetlo dal „Ko-

roške in štajerske pesmi“. To sicer niso „národne“ pesmi, le nekaj je vmes národnih, pa še tiste so popravljene, večina pa je umetnih, nekaj jih je zložil rožanski tkalec in pesnik Miha Anderjaš, nekaj pa Slomšek in drugi štajerski duhovnikipesniki. Ta zbirka se je slovenskemu ljudstvu prikupila, kar se spozná iz tega, da je doživela tri izdaje (1833, 1838, 1852). Svoje domoljubje je pokazal Ahacelj tudi s tem, ker ni maral zapustiti svoje domovine: vabili so ga v Brazilijo, vabili za profesorja visokih šol na Dunaj, pa ni maral sprejeti, preveč bi se mu tožilo po slovenski domovini, za ktero je ves čas svojega življenja tako neumorno delal. Naš čas pač ne rodi več takih móž, saj naše dni se nihče več noče zatajevati, mi smo v dóbi uživanja in mehkužnosti. Može omikanih krogov se naše dni nečajo več pokoriti cerkvi in Kristusu, pa tudi ne poznajo tiste velikosrčne dobrotljivosti in nesebičnosti. On nam je krasen izgled možate delavnosti in telesne zmernosti. Naš dični Ahacelj naj se slovenski mladini vedno kot uzor v izgled postavlja, tako bo njegov spomin nepozabljen med Slovenci.

Dopisi prijateljev.

(Kronski darovi za velikovsko šolo.) Vzorni rodoljub preč. gosp. župnik Valentin Šumih v Šmihelu pri Pliberku darovali so 40 kron; slovenski rojak v Celovcu, ki pa noče imenovan biti, nam je poslal v podporo naše mladine 10 kron. Skupaj 50 kron. Presrečna hvala. Živeli nasledniki!

Iz Otoka. (Starine.) Omenili ste v zadnjem številu „Mirovem“ naših starih slik, ki smo jih pretečeni mesec v naši cerkvi našli. — Blagovolite zastran tega kaj več poročati. Popravljali smo našo manjšo cerkev, ktera je brz ko ne stareji kakor velika sedanja farna cerkev. Zidar Berdenik je s kelo nepotreben omet odpravil raz sten in pri tej priložnosti so se prikazale stare slike za pobelo na vseh stenah presbiterija (to je prostor okoli altarja). Pokrival in zakrival jih je čveterm omet že blizu 600 let, kajti profesor dr. Hann iz Celovca in drugi v starinah zastopni gospodje trdijo, da so še iz dobe romanskega sloga. Slik sicer ni narisal kak slaven umetnik, ampak le kak priprost domač slikar, pa vendar so veliko vredne zavoljo starosti, ker je na Koroškem le malo tako starih.

Prikazen.

(Iz francoščine.)

V soselki Fanžo na Francoskem je živel bogat graščak. Bil je poštenega in dobrega srca, pa čisto brez vere. V mladih letih je imel krščansko izgojo, duhovnik katehet je v grad hodil, da je mladega grofa učil. V srednjih in visokih šolah pa je mladi gospod, kakor se v naših časih že godi, vso vero zgubil; protiverske knjige, slaba tovaršija, vse vkup pripomore, da mladenči v veri najprej otrpnejo, potem jo pa popolnoma zgubijo. Od svoje prvotne krščanske izreje si je grof le to lepo lastnost ohranil, da je ubogim rad pomagal.

V tej svoji neveri pa grof ni bil ne srečen, ne miren. Večkrat je sam pri sebi zdihnil: „Če je kakšen Bog, mi bo že sam spoznat dal, da je po smrti res večno življenje, saj Bog vé, da nisem brezverec iz lahkomišljenosti ali pa iz hudobnih namenov.“

Bog se ga je usmilil in mu pokazal, da duša po smrti res še živi. Enkrat, ko je šel skozi vas in pride mimo nekega volovskega hleva, prikaže se mu duša neke kočarice, ki je nekaj dni poprej umrla, ktero je bil dobro poznal. Bila je v nedeljski obleki, obraz pa je imela ves upaden in zelo žalujoč. Milo grofa pogleda, kakor bi ga za nekaj prosila, in potem zgine. Grof je bil zelo prestrašen, kajti spoznal jo je natančno, vedel je, v kateri koči je bila doma in da je bila pred par dnevi pokopana. Tu je bila prevara nemogoča. Gre tedaj v tisto kočo, kjer najde moža od rajne

ravno doma. Vpraša ga: „Ali ste za vašo rajno ženo vse opravili, kar je pri kristijanih navada?“ Kočar odgovori: „Molili smo mnogo, toda revščina mi ne pripusti, da bi dal za njo sv. mašo brati, kakor je sicer navada.“ — „Če druge ovire ni“, reče grof, „tukaj imate tri franke, nesite jih gospodu župniku in prosite jih, naj darujejo eno sv. mašo za vašo rajno ženo“. Kočar je tako storil. Čez devet dni se je rajna kočarica graščaku zopet prikazala. Pa zdaj je imela vse svetlo, veličastno in smehljajoče lice. Bila je kakor v belo meglo zavita. Rekla je besede: „Lepo zahvalim!“ in nato je prikazen zginila.

Zdaj je bil grof popolnoma spreobrnjen. Saj je na lastne oči dvakrat videl in se prepričal, da je po smrti še življenje. Šel je domov v svojo že davno pozabljeno in dolgo zanemarjeno grajščinsko kapelico, tam je pokleknil in pobožno molil. Malo dni pozneje so ga videli v cerkvi prejeti sveto Rešnje Telo.

Odslej je bil ves drugačen človek, izgled celej fari. Ojstro se je pokoril, pridno in pobožno je molil, mnogo miloščine je delil siromakom; tudi si je naložil post, da do svoje smrti ne bo več pokusil mesa. Enkrat je bil povabljen na imenitno gostijo, ktere se ni mogel lahko odtegniti. Pri mizi je bil tudi ruanski nadškof in kardinal. Grofu so se vsi čudili, da mesenih jedij ni pokusil. Hišna gospodinja ga je začela siliti in mu govorila: „Saj danes ni petek, gospod grof; zakaj vendar ne jeste mesa? Glejte, milostljivi gospod kardinal ga tudi jedó; ali hočete Vi bolj pobožni biti, ko so ta gospod?“ Grof pa ponižno odgovori: „Milostljivi gospod kardinal pa tudi v mladih letih

niso toliko grešili, kakor jaz. Kdor je več grešil, mora tudi več pokore delati.“

Tako se je grof pokoril do svoje smrti. Vsaki dan je šel k sv. maši, in čeravno je bil župan, grof in najbogatejši mož v soselki, ni se sramoval, pri sv. maši streči namesto ministranta. Če so mu to branili, je vselej rekel: „Kdor pri sv. maši streže, zadobi posebne milosti; pustite me, da si jih zaslužim!“

Tako je v milosti Božji živel in srečno umrl.

Iskrice.

Če ljubiš tiste, ki se s teboj šaliyo in s teboj kratkočasijo, ljubi še bolj tiste, ki se s teboj — jokajo. To so tvoji iskreni prijatelji.

Velik junak se z vso pravico sme imenovati tisti, kateri se nikoli, niti iz strahu, niti iz sramožljivosti — ni zlagal.

Kdor daje národu dobre šole, zagotavlja mu srečno in slavno prihodnost. Toda šole brez verske vzgoje pripravljajo národu prezgodnji grob.

Revež se imenuje danes vsak, kateri hoče imeti več, kakor ima.

Kdor hoče biti preveč moder, navadno je neumen.

Če ne moremo storiti tega, kar hočemo, storimo vsaj to, kar moremo.

Naslikani so po vrsti okoli in okoli po okroglih (romanskih) obokih in na priprostih podlagah ali stojalih na severni strani 4 moški svetniki, katerih imena še nismo za gotovo izvedli, na izhodni steni pa je sv. Peter s ključema in dva angelja; slike na južni strani bile so v kakem ognju popolnoma pokončane, ker se na osmojenem zidu le tu pa tam pozna sled nekdanje podobe. — Jaz si to reč tako mislim: Presbiterij je bil o začetku (l. 1200—1400) kakor cerkev sploh popolnoma četverooglat z ravnim stropom pokrit; (v romanskem slogu se to večkrat nahaja). Požar je lesen strop 1399 (?) pokončal in so pozneje napravili sedanjí zidan obok in dvoje okenj; žal da so tudi vse slike ob robu in tam kjer so okna prenašali, na daleč okrog popolnoma vničili, tako da so sedaj le štiri podobe cele, od drugih pa se poznajo le noge in polovica života. Bog nam izbudi novih dobrotnikov in privedi zastopnega slikarja, da bi se podobe pravilno in vendar čedno ponoviti zamogle. Da vam še od drugih starin kaj naznamim. Tudi še tri mejnike, Nemci jih imenujejo: „Burgfriedmarkstein“, po našem bi jim rekli: „mejniki grajščakove oblasti“, smo tukaj našli. Narejeni so iz zelenkastega kamna, so po metru dolgi, imajo na eni strani letnico 1703, na drugi pa rožo v štirioglatem okviru. To nam pové, da je do tu sem segala oblast kneza Rosenberga, čegar je zdaj grajščina v Hodišah. Morebiti teh kamnov sosedov kdo več najde? Razum tistih starih slik, katerih sem prej omenil, vidimo v ravno tisti cerkvi še drugo, sicer ne tako staro, pa tem bolj pomenljivo sliko. Podoba nam sv. rožnivenec pred oči postavi. Zgoraj je letnica 1711, v katerem letu na velikonočni torek se je tukaj slovesno vpeljala nadbratovščina sv. rožnega venca; na sredi je Žveličar na križu, iz križa pa raste rožen grm, na katerem je 15 rož in sicer 5 rudečih, 5 belih in 5 rumenih, in v vsaki roži je vrisana ena skrivnost sv. rožnega venca. Škoda, da je slika že zelo obledela in se samo v treh rožah podobe poznajo. Pustili so, da je deževnica tekla po steni čez sliko in zato že omet na več krajih odpada. Čas je torej, da bo prišel gospod L. Grile, skušen umetnik iz Ljubljane, da nam razpadajočo podobo ponovi.

Izpod Košute. (Kako znižati šolske stroške?) Da se liberalcem kmet ne smili, to je že stara reč. Povsodi napravljajo šole in ukazujejo občinam, da morajo zidati šolske hiše, naj vzamejo denar kjer hočejo. Po vrhu nam nakladajo še vedno hujše šolske doklade, ktere pri davkih plačujemo, da dobijo potem učitelji svoje plače. Dokler imajo liberalci v deželnem zboru večino, je zastoj misliti, da bi se ti stroški znižali, saj se je v deželnem zboru očitno reklo, da se bojo šolski stroški še povišali. Zato bi se morala vsa dežela liberalcem nasproti postaviti in pri bodočih volitvah na to delati, da dobimo konservativen deželni zbor, kjer bi imeli večino krščanski in kmetom prijazni poslanci. Ti bi že vedeli, kaj jim je storiti, da bi nam olajšali šolsko breme. En pomoček bi bil, da se na kmetih upelje šestletna namesto osemletne šole. Tako bi odpadla zadnja dva letnika, in kjer so zdaj trije učitelji, bi bila potem dva zadosti. Da bi se pa otroci ravno toliko ali še več naučili, kakor zdaj, naj se napravijo štiriletnje nedeljske šole. Nadalje naj se napravijo redovniške šole, da bi namreč nune in mnih poučevali namesto učiteljev. Na slovenski šoli v Velikovu bojo poučevale nune, ki se imenujejo šolske sestre. Neki gospod mi je pravil, da potrebuje taka nuna samo 200 gold. za celo leto. En učitelj nas stane poprek 600 gld. na leto; za ta denar imeli bi že tri nune! V Dolenji Avstriji učijo pa v nekterih šolah mnih, ki se imenujejo „šolski bratje“. Tudi ti bojo menda dober kup. Ko bi se tedaj mnogo koroških šol izročilo takim mnihom in nunam, bi dežela veliko denarja prihranila, pri tem bi imeli pa še ta dobiček, da bi se otroci poučevali bolj v krščanskem duhu. Liberalci kaj tacega seveda ne bojo storili, kajti njim mrzi do nun in do mnihov in sploh do katoliških redovnikov. Glejmo tedaj, da se liberalcev otresemo, glasujemo pri volitvah vedno le za krščanske poslance.

Iz Grebinske okolice. (Shod v Grebinju. — Most pri Lipici.) Velikanski slovenski shod pri Blazniku naše liberalne nemškutarje še zmirom v oči bode. Mislili so, da nič ne bo in da je vsa velikovška okolica že pod Nemčijo zapisana, češ, kar je še Slovencev, se ne smejo ganiti. Prišlo pa je na slovenski politični shod več ko 400 kmetov in pazljivo so poslušali govore, toraj je upati, da bodo besede dober sad rodile. Dokler smo hodili za liberalci, šli smo v vseh rečeh rakovo pot, vedno na slabše; čeravno so nam pravili, da gremo „naprej“. Saj so zmirom upili „fotschritt“, to je, da gremo in moramo iti naprej, in šli smo res „naprej“, pa le v — dolgove. Zdaj tičimo v luži in si ne znamo pomagati; če nam ne bo pomagala krščansko-socijalna stranka, potem smo kmetje zgubljeni. — Veliko jeze je tukaj zavolj

mosta čez Dravo pri Lipici. Naložili so nam veliko doklado za ta most, ljudje pa pravijo, da ga ne potrebujejo, posebno gorjanci ne, ki grejo čez Dravo morda komaj enkrat v treh letih.

Iz Velikovca. (Shod v Šmarjeti.) Dne 24. listopada je slovensko katoliško-politično društvo zborovalo v Šmarjeti pri Trušnjah. Vreme je bilo černo, oblačno in mrzlo, vendar se je nabralo v Lavretovi gostilni več ko sto kmetov, ki so vse govore pazljivo poslušali. Nastopili so štirje govorniki, ki so svojo nalogo vsi dobro dovršili. Sicer pa ni težavno, govoriti zoper liberalno gospodarstvo v državnem in deželnem zboru, ker so liberalci naredili toliko napak in pregreh, da so ljudstvo pritirali že na rob propada; naj si govornik ogleda liberalizem od leve ali desne strani, od zgoraj ali spodaj, povsod najde dosti hib in pogubnih napak, tako da za grajo in kritiko ne bo v zadregi. Čudno je le, da je ljudstvo liberalce tako pozno spoznalo, da jim ni že prej slovesa dalo. To je pripisati liberalnim časnikom, ki še zdaj mnogo ljudij tako v svoji duševni sužnosti držijo, da jim vse verjamejo. Večina ljudstva pa se vendar odvrta od liberalizma in se približuje krščanski stranki, zato upamo, da bojo naše volitve prihodnjic bolj srečne. — Isti dan, ko smo v Šmarjeti zborovali, napravili so nasprotniki šulferajnski shod pri Raku, da bi kmete tje zvalili in naš shod oslabili, pa ta nakana jim je spodletela, kajti kmetje so šli rajši v Šmarjeto.

Iz Velikovške okolice. (Šulferajnovci pri Raku.) Dne 24. listopada je naše katoliško-politično in gospodarsko društvo napravilo shod v Šmarjeti pri Velenbergu, ki se je prav sijajno vršil. Ravno v ta dan so naši liberalci sklicali k „Raku“ protishod; napravili so namreč tam letni občni zbor Važenberške podružnice nemškega šulferajna. Kakor iz zanesljivega vira izvem, naši liberalci s tem shodom prav nič niso kaj opravili. Lemalo kmetov se je istega shoda udeležilo, seveda so bili navzoči Šmarješki in Želinski učitelji in važenberški liberalci, glavno kardelo so pa poslali Velikovčani: Velikovško pevsko društvo, davkarski, nekateri sodnijski in drugi uradniki in trgovski pomočniki. Govorila sta menda Pinterič in učitelj Čada iz Velikovca. Gospodom udeležencem uradnikom iz Velikovca, katerih marsikteri ni zmožen slovenskega jezika, svetujemo, naj se spominjajo, da je uradnik zavoljo ljudstva nameščen, naj se tedaj raji poprimejo učenja slovenskega jezika, namesto da se udeležujejo nemško-liberalnih shodov na slovenski zemlji!

Izpod Topice. (Poselska potrata in pokojnina.) Resnico je pisal vaš dopisnik „od Drave“, da se med Slovenci vse preveč žganja popije, da posebno hlapci ne znajo kaj prihraniti, na stara leta se jim pa potem čudno godi. Tudi pri nas imajo hlapci po 60 gld. in nekteri še čez, pa malokteri si kaj prihrani. Eni so prijatelji žganja, drugi pijejo čez mero ol ali pivo, nekteri se prešerno oblačijo, nekteri pa na plesih z ženskami vse zapravijo. Hlapec ima pri kmetu stanovanje in hrano, za obleko in tobak ima zadosti 30 gld., drugih 30 ali vsaj 20 bi lahko prihranil. Najboljše bi res bilo, ko bi se od države naredil poselski pokojninski zaklad, da bi bili posli prisiljeni, vsako leto nekaj uplačati, recimo, hlapci po deset, dekle po šest rajniš. Ti letni doneski naj bi se nabirali in na obresti naložili, in iz tega zaklada naj bi potem stari posli dobivali pokojnino. To bi bila velika dobrota za kmete in za posle; za kmete zato, ker bi potem ne bilo več toliko občinske doklade, ker bi bili reveži in starčki s pokojnino preskrbljeni; za posle pa bi bila dobrota, ker bi bili na starost preskrbljeni, da bi jim ne bilo treba beračiti od hiše do hiše, stradati, zmrzovati in grenke besede požirati od takih ljudij, ki berača rajši ozmirjajo, namesto da bi mu kaj dali. Ko bi se to naredilo, bili bi posli ene velike skrbi rešeni, ker bi vedeli, da so za starost preskrbljeni. Te goldinarje pa, ki bi jih morali v trdnih letih uplačati, bi prav lahko pogrešali; gostirji bi nekaj menj skupili, sicer bi ne bilo pri tem nobene druge nesreče. Poselske pokojnine se tedaj kmetom ni treba bati, to bo le dobrota za kmete in posle. Le to se mora zabraniti, da se kmetom ne bo naložilo kako plačilo zavolj tega; posli naj si pokojnino sami uplačajo; če bo hlapec skozi 40 let po 10 gld. na leto uplačal, je že to 400, pa pomisliti je, da med tem časom naraščajo tudi obresti in njihove obresti, tako da se bo nabralo v 40. letih blizo 1000 gld. Če bi „upokojen“ hlapec od teh 1000 gld. porabil vsako leto 100 gld., sme živeti še 10 let. Ker jih pa mnogo že v boljših letih pomrje, ko še služijo, in ker taki od svojih uplačanih denarjev ne uživajo potem nič, zato se sme računati, da bodo drugi, ki po 40 letnem službovanju še živijo, dobivali lahko po 120 do 150 gld. letne pokojnine, in s tem se na kmetih že živi, kjer je stanovanje po ceni in so ljudje zadovoljni z žganci in repico.

Iz Št. Urbana nad Trgom. Naš časnik „Mir“ postaja zmirom bolj priljubljen, v kolikor manj objavlja osebnega pomena prepisov med nami. V zadnjem času postal je „kres gospodarskega vprašanja“ posebno koroških Slovencev. Prinesel je načrte: gospodarskega društva za Slovence sploh, socijalni program ljubljanski in zdravljenje po Kneippovih nazorih. To je vse potrebno in koristno; toda mi živimo v času, v katerem človek ne ve, kaj bi prej dognal, da bi si svoj obstanek zagotovil. Kar pa zadene posamezne ljudi, to zadene cel narod. Narod naš je predolgo spal, in dolgo dremal, zdaj pa na enkrat stoji cela egiptovska piramida nujnih potreb pred njim, ktere vse čakajo svoje rešitve. Od tega pride, da rastejo društva med nami Slovenci, kakor gobe po dežu. To je vse prav; toda vprašanje je: Kaj naj se najprej izvrši, in ne bojo narodnjaki omagali, prej da bo vse ljudstvo narodno, ker narodni davek pride do danes samo na nje. Res je, da ta davek sploh ni visok, — mnog pa je vendarle. Moja misel je ta: do danes se brez denarja nič storiti ne more razun beračenja. Zatorej naj se primemo mi zadeve, ktera nam denar prihrani. Ni je pa stvari tako ugodne, kakor zdravljenje po Kneippu. Verjemite mi, da je tako. Ta misel, ktero je sprožil ziljski dopisnik, našla je odmev v podjurski dolini, zadnjič tudi iz Briksna na Tirolskem. Ljudem svetovati to zdravljenje, je res nevarno in do danes po večem tudi zastoj; ker imamo samo dve vrsti ljudi v tej zadevi: Eni se bojijo vode kakor mačka, drugi je pa nimajo nikoli dosti. Oboje je krivo. Povedati je toraj treba ljudstvu, kaj je prav in zato je potrebno, da dobimo mi človeka, ki se je zdravljenje po Kneippu ali bolje rečeno pri njem naučil. Ne zamudimo ugodnega časa. Če takega gospoda enkrat imamo, napravljajmo shode in spravljajmo tako to stvar med ljudstvo. Seveda priraste s tem zopet nov narodni davek, toda le mimogredoč, ker bo ljudstvo v kratkem času samo take zdravnike za svet upraševalo. Zdravnik bo potem spet „Bader“, kakor jih Nemci še dandanes pogosto imenujejo. Ako imamo enkrat to reč zagotovljeno, potem se lotimo še gospodarskega društva za vse Slovence, s katerim se tudi socijalni program ljubljanski po večem ujema in ktero izvršitev slovenski kmeti jako željno pričakujejo. — Kakor se šteje, tako naj se dela.

Iz Ljubljane. (Družbi sv. Cirila in Metoda) so v zadnjih petih tednih poslali: Gospod Fran Prislan v Braslovcah 2 gld. 62 kr.; gosp. Ivan Pignatari v Črničah pri Gorici iz nabiralnika 2 gld. 40 kr.; gosp. Rajko Arce v Ljubljani 1 gld.; g. K. Fiegl v Trzinu na Primorskem 2 gld.; slavno uredništvo Slovenskega Naroda v Ljubljani zbirko darov v mesecih mal. srpana, vel. srpana in kimovca v znesku 651 gld. 11 kr.; podružnica na Greti 6 gld. 20 kr.; šentpeterska moška in ženska podružnica v Ljubljani skupaj 420 gld.; g. Ivan Šapla v Sturiji iz nabiralnika 2 gld. 50 kr.; kamniška ženska podružnica 37 gld. 30 kr.; podružnica za Stično, Višnjo Goro, Št. Vid in Krko 100 gld.; vipavska podružnica 27 gld.; podružnica v Zalcu iz nabiralnika 5 gld.; g. Viktor Steska, kapelan v Kočevju, 2 gld.; g. prof. M. Pleteršnik v Ljubljani 1 gld.; gospodična Ludovika Košenini v Mokronogu 1 gld.; g. Jos. Sanein v Predloki 1 gld. 20 kr.; g. Josip Rozman, kapelan v Sp. Dravbergu, 12 gld.; nabranih za velikovško šolo med rodoljubi v Slov. Gradcu; šišenska podružnica 280 gld., (med temi je 100 gld. pokroviteljine od g. Jakoba Matjana, posestnika v Zg. Šiški, in 50 gld. kot drugi del podružnične pokroviteljine.); iz nabiralnika gosp. Fr. Bratina v Ajdovščini 3 gld. 40 kr.; g. J. Virant v Mokronogu iz nabiralnika pri Lipi 6 gld. 20 kr.; g. Ivan Zagorjan, župnik v Radečah, 2 gld.; N. N., strojevodja v radeški papirnici 1 gld.; ženska podružnica v Sežani po gdc. Mariji Skrinjar 124 gld. 21 kr.; prijatelj naše družbe v Trzinu 5 gld. 15 kr.; podružnica za konjski okraj iz nabiralnika pri Slonu 8 gld.; sl. upravništvo Mira v Celovcu zbirko 741 gold. 65 kr.; blagosrečna rodoljuba gospoda Vinko Majdič, veletržec v Kranju, in gospod Ivan Perdan, veletržec v Ljubljani, vsak 100 gld.; podružnica v Zalcu 45 gld.; g. Ivan Milohnoja v Kamniku iz nabiralnika v gostilni pri Kendi 3 gld. 40 kr. in iz onega v gostilni pri Sokolu 1 gld. 76 kr.; prijatelj naše družbe v Trzinu zopet nabral 3 gld. 65 kr.; podružnica v Brežicah 100 gld. pokroviteljine in moška podružnica v Trstu je v mesecih kimovca in vinotoka nabrala darov 123 gld. 85 kr. — Bog blagoslovi vse milosrdne darovalce!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Iz Briksena. (Še nekaj o potovalnem zdravniku.) Gospod dopisnik iz podjurske doline, v katerem slutim č. g. duhovnika, s katerim sva nekdaž žalostnega spomina skupaj hlače trgala na švržastih klopeh stare celovške gimnazije, in „Mirov“ uvodni članek od 30. vinotoka tega leta sta sprožila misel o potovalnem zdravniku za koroške Slovence. Misel je lepa in vsega prevdarka vredna. Misel je pa tudi nova, kajti kolikor jaz poznam svet, nisem še nikdar čul o potovalnem zdravniku, seveda ako izvemam potujoče „Hühneraugenentwurzlerje“ (izkoreninjače kurjih očes) in druge mazače te vrste. Gospod urednik! Ne jezite se na me, da sem že pri mazaču, vesela beseda še bolniku dobro dé. — Vsega prevdarka vredna je misel o „Kneippovskem društvu“. Brez takega društva bi bilo težko za zdravnika kneippijanca, ki bi se hotel svoj čas naseliti v Celovcu. Da bi mu dajalo kneippovsko društvo kaj plače, sicer po mojem mnenju ni potrebno, to bi bila manjša skrb zdravnikova, dober zdravnik si že sam svoj kruh prisluži. Tako društvo bi imelo drugo skrb, nam-

reč vodozdravilstvo razširjati in pridobivati si vedno novih prijateljev. Ustanoviti v Celovcu tako društvo ni težko, kajti jaz poznam med Nemci in Slovenci na Koroškem veliko nad sto gorečih in odličnih prijateljev Kneippovega sistema. A tudi brez tega ni težavno, kajti nova misel, posebno ako se oklanja tako ozko na naravo kakor je vodozdravilstvo po Kneippu, ima vsikdar bodočnost. Ako je enkrat zdravnik kneippijanec v Celovcu, se za dva meseca v poletju lahko spremeni v potovalnega zdravnika. Jaz si mislim to reč tako: Zdravnik gre za teden dni po letu v vsako dolino, recimo v faro Kaplo za rožno dolino, tam teh 8 dni ostane in ljudi zdravi. Iz vsake druge fare v tej dolini, kamor zdravnik ne pride, pridete po priporoči č. g. župnika dve osebi: moški in ženska. Te dve osebi ostanete cel teden pri zdravniku. Tako zbranim učencem pokaže praktično, kako se dajejo polivi in ovitki po Kneippu, kako je treba ravnati z vodo pri poglavitnih boleznih. Nadalje vodi te učence na trato in jim pokaže zdravilne trave po Kneippu, in pove jim, pri kateri bolezni in kako se porablja. V teku tedna se razumna oseba lahko priuči poglavitnih reči. Po tem takem bi vsaka fara imela v kratkem svojega polivača in polivalke. Ako tedaj kdo zbolí, pošlje po polivača v svojej fari, ta mu lahko svetuje to in to, in tudi koj napravi nasvetovano zdravlilo. To gre tudi po postavi: vsakdo sme po postavi svetovati kaj svojemu sosedu kedar zbolí, samo denarja ne sme vzeti zato, kajti sicer ga dene oblast kot mazača pod ključ. Kar bolnik polivaču radovoljno podari, sme vzeti; tedaj nezdravnik samo rajtati nič ne sme, ako noče priti sodnji v roke. Ako vzamemo po tem takem v rožni dolini 1 faro, v podjunskej 2, v celovškeji okolici 1, v ziljskej 1 in v kanalskej dolini 1 faro, bi potovalni zdravnik v 6 do 8 tednih lahko preromal ves slovenski del Koroškega. Kdor pozna, kako se zdravi dandanes ubogi kmet, uvidel bo, da bi bilo to velika dobrota posebno za siromake. Zdravnik jim je predrag, toliko denarja včasih v celej hiši ni dobiti in tu gre ubogi kmet h konjedereu ali k šintarici; šintarice so navadno še bolj »modre«. Kdor ni na glavo padel, tudi na kmetih vé, da ga mazač grdo goljufa in oslepari. Kdor se nič ni učil in šivati ne zna, k temu še kmet ne pojde, da mu hlače pomeri. Pri mazaču je ista: če mazač za vola kaj svetuje in vol vendar ne crkne, in če res kak lahkovrec k mazaču zaide in se kljub mazačevemu zdravlilu še ozdravi, je to velika sreča, za katero se mora pa le svojim telesnim močém zahvaliti. Polivači bi bili proti mazaču zlata vredni, ker bi kaj dobrega in v resnici pomagajočega razumeli in pomagali babjo vero na kmetih iztebiti. Velikokrat bi se seveda moral tudi polivač do zdravnika kneippijanca obrniti, če bi kaj ne razumel. In zdravnik mu potem lahko razloži, kaj je storiti. In če že zdravnik sam ne more priti, polivaču lahko piše, ta bi potem že vedel, kako se ravnati. To so moje misli. Gospod urednik! Zdaj prosim pa še vas in č. g. dopisnika iz podjunske doline, da kako privržete. Dotlej do svidenja! Lipijev v Rožu.

Politični pregled.

Grof Taaffe, ki je bil prej 14 let ministerski predsednik, je na svojem gradu na Češkem umrl. Listi o njem mnogo pišejo; eni ga hvalijo, drugi grajajo. Poslance in cele stranke je znal dobro za nos voditi, nemškimi liberalcem je dosti grenkih ur napravil, pa vendar je bil v vseh rečeh preveč površen in premalo dosleden. Na Dunaju je liberalcem nasprotoval, na Koroškem in Štajerskem jim je pa vso oblast prepustil. Za slabe in tlačene se ni zmenil in jih je njih osodi prepustil, čeravno je imel moč in oblast, manjšine braniti. Tudi za to se ni zmenil, da so mu uradniki očitno nasprotovali. Slovanom je bil pravičen le z besedo, dejansko pa je za nje malo storil. S tem je grob izkopal staroče hom, kajti češki narod ni maral, da bi njegovi poslanci še dalje podpirali tako polovičarsko vladu. Iz teh uzrokov se mi za Taaffeja nikoli nismo mogli ogreti. — Znamenja kažejo, da se vlada približuje mladoče hom. Seveda na nekoga se mora vendar nasloniti; nemški narod si je po večini odtujila, zdaj mora pri Slovanih zaslonbo iskati. Čehom obeta bojda notranji češki uradni jezik; to bi bila velika pridobitev za Čehe. Radovedni smo, kako bo vlada postopala proti Slovincem. Toda njena slabost in popustljivost naproti goriškemu magistratu ne obeta nič dobrega. Ukljub vsem uradnim razzodbam in ukazom vendar goriški mestni zbor noče odpreti slovenske šole. Tu mora laška vlada (trozveza!) svoj prst vmes imeti! — Našim bralcem bo gotovo že znano, da je 15 nemških poslancev izstopilo iz konservativnega kluba in so napravili svoj lastni klub. Nova stranka se imenuje »katoliška ljudska stranka«. Nekteri se bojijo, da bo ta stranka bolj na »nemško« cikala in ravnopravnosti Slovanov na-

sprotovala. Na tem utegne že nekaj resnice biti, toda mi menimo, da najpotrebnejših narodnih pravic tudi ti katoliški možje Slovanom ne bodo mogli odrekati. V socialnem oziru pa od te stranke pričakujemo, da se bo odločno potegovala za revno ljudstvo, za kmeta, obrtnika in delavca. V Hohenwartovem klubu to ne gre tako lahko, ker češki grofi ne slišijo radi takih »demokratskih« pogovorov. — Načrt volilne preosnove bo vlada predložila še le po sklepu deželnih zborov, tedaj morda meseca svečana. — Minister Gleispach je obljubil, da bo tiskovno postavo nekoliko predelal. — Minister Gautsch je rekel, da se bo število profesorjev za 120 pomnožilo. — Deputacija privatnih uradnikov je bila pri ministrih in prosila, naj bi vlada predložila postavo, da dobijo privatni uradniki pokojnino. Reklo se je prosilec, da bo vlada to poletje sklicala posvetovalno zborovanje o tej zadevi. — Vlada je vendar izdelala in bo državnemu zboru predložila novo domovinsko postavo, vsled ktere se mora vsakemu domovinstvo priznati, ki biva 10 let v kakem kraju. — V proračunskem odseku je poslanec Klun govoril za hrvatsko gimnazijo v Pazinu in za dve novi obrtni šoli na Kranjskem (eno lesno-obrtno v Ribnici in eno lončarsko šolo kjer si bodi). Poslanec dr. Gregorčič pa se je potegnil za slovensko šolo v Gorici. — Pri občinskih volitvah v Gradcu so v 3. razredu zmagali antisemiti. — Na Češkem so v velikem posestvu za deželni zbor zmagali konservativci. V deželnem zboru zdaj nobena stranka nema večine, ker si nasproti stojijo Čehi, Nemci in graščaki.

Na Turškem je še vse pri starem neredu. Novi panti so se začeli na Kreti (na velikem otoku z grškim ljudstvom), v mali Aziji in med divjimi Kurdi. Ustajo v Arabiji turška vlada taji. Evropski diplomati imajo dovolj opraviti, ker se ne morejo prav pogoditi, kaj bi s Turčijo začeli. Splošna želja je: naj se razdeli!

Gospodarske stvari.

Deset pravil za vzrejo žrebet. 1. Žrebe mora posesati prvo kobilino mleko — mlezi vo ime novano — ker ono mu ne služi samo v živež, ampak ga tudi očisti tistega klejastega blata, ktero je prineslo že seboj na svet. Marsiktero žrebe pogine zaradi tega, ker mu ne dajo posesati prvega mleka.

2. Pod žrebe je čisto nastiljati, da si ne onesnaži popka in da ne zbolí.

3. Paziti je, da se žrebe ne prehladi. Dalje je nato gledati, da se kobila ne prehladi in da ne zbolí, ker v tem slučaju se mleko pokvari, kar more mladiču močno škodovati.

4. Žrebe naj sesa kedar hoče, zatorej ga je pustiti zraven kobile.

5. Vendar je zato skrbeti, da žrebe ne sesa niti iz premrzlega niti iz prevročega vimena, zakaj oboje mu utegne škodovati. Torej je počakati, da se kobila pogreje, odnosno ohladi.

6. Žrebe ne sme biti privezan, temveč naj se prosto gibá. Skakanje prouzroči, da se konjiček dobro razvija, da dobi trdne kosti in da ostane zdrav. Skakanje v svežem zraku je neprecenljive važnosti, kar naj si konjerejci dobro zapomnijo. Vendar pa naj ostane žrebe za hladnih, mrzlih in deževnih dni v štali, da ne oboli.

7. Pri vzreji žrebet je gledati tudi na kopita. Nemarnost v tem oziru se kasneje večkrat hudo maščuje. Ako rog na enem mestu preveč naraste, treba ga je posneti in prikrajšati.

8. S štirimi tedni je pričetí dajati žrebetu strtega ovsá in najfinejšega sena.

9. Ko je žrebe štiri mesece staro, ga je odstaviti; prejšnja odstava bi škodovala njegovemu razvijanju, rasti in njegovi trdnosti. Odstavljati ga je prav polagoma, t. j. dan za dnevom naj manj sesa, a več je in se sčasoma brez vsake neprilike samo odstavi ter pozabi na vime. Odstavljenec je dajati zdrobljenega ovsá, najfinejšega sena in s kravjim mlekom pomešane, ne premrzle vode. V prvem letu je treba dajati žrebetu toliko ovsá in sena, kolikor le žreti hoče, kajti kar se v prvem letu zamudi, ne more se nikdar nadomestiti.

10. Žrebe se mora z mehko ščetjo čistiti, kajti snaga kože pospešuje uspevanje in rast, ohranjuje zdravje ter odvraca uši. Franjo.

Molža krav, ktere ženeš na semenj. Velika je neprilika, da ženó na semenj ali na razstave krave, ktere niso bile poprej pomolzene, češ, da bodo videti dobre molznice. To je hudo mučenje živali, ker mleko sili vedno bolj v vime in dela bolečine ter prav pogostoma provzroči nevarne in dolgotrajne bolezni v njem. „Kmet“.

Novi čar.

Na Koroškem. Pogorel je Robinjak na Rutah v spod. Rožu. — V Pliberku se je dal krstiti 25-leten Jud. — Mestno hranilnico mislijo napraviti

v Pliberku. — V Porečah se je ustrelil trgovski pomočnik Morokuti. — Podružnico glasovite „südmärke“ so srečno ustanovili tudi na Brnci! Ali družega jim nič ni manjkalo? — Časnik „Freie Stimmen“ je tako velikodušen, da ovaja učitelje, ki so se upisali v bratovščino sv. Jožefa. Za Dobernika bi seveda bolje bilo, ko bi se naročili na njegov suhoparni list. — Pogorel je Šubernik v Rutah pri Radišah. — Kamnitna podoba sv. Florijana v Celovcu je zdaj popravljena. Stroškov je bilo 3300 gld.

Na Kranjskem. Kranjski muzej izdaja poročila v obeh jezikih. Slovenskih „izvestij“ (uredi je g. Kobler) je letos izišlo 5 snopičev, nemških „Mittheilungen“ pa 3 snopiči. — Novomeška kmetijska podružnica bo letos svojim članom zastoj razdelila nekaj sadnih drevesec in ameriških trt. — Pogorelo je 13 gospodarjev v Primči vasi pri Ambrusu. — V Blagovici je živinozdravnik Zadnik govoril kmetom o živinskih boleznih. Taki shodi so potrebni. — Pri Trnovem na Notranjskem je silna burja prebrnila tovorni vlak; 18 vagonov se je prekucnilo čez nasip.

Na Štajerskem. Ljutomersko politično društvo je napravilo sijajen shod pri sv. Jurju na Ščavnici. — Celjani beračijo pomoči po celi Nemčiji, da bodo mogli zidati svoj „nemški dom“ in „nemško dijaško hišo“. — Novo šolo so blagoslovili v Št. Lovrencu v slov. goricah. — V Trbovljah je v jami ubilo rudarja Marna. — Pri Zidanem mostu sta dva vlaka vkup trčila; oba parovoza in 8 vagonov je poškodovanih. — Zlata poroka je bila v Nazaretu. — Sirarstvo mislijo upeljati v Solčavi. — Snuje se društvo slovenskih zdravnikov na spodnjem Štajerskem. — Orožnike dobijo pri Veliki Nedelji.

Na Primorskem. V kapucinski cerkvi v Gorici so praznovali proglašenje novega svetnika Jožefa Didaka. — „Edinost“ priporoča ustanovo okrajnega glavarstva za tržaško okolico. — Knjižnice za mladino je izišel 10. zvezek. Obsega Sloveskove pesmi. — V Tolmin pride za okrajnega zdravnika dr. Lukšič. — „Slogina“ šola v Gorici se je spet odprla, ker je vlada obljubila podporo.

Po drugih deželah. Kardinala sta postala nadškofa Haller v Solnogradu in Sembratovič v Levovu. — Poljaki hočejo na Dunaju lastno cerkev zidati. — V vojake je bilo letos v Avstriji potrjenih 256.727 mladenčev. — V Rusiji mrjejo še vedno za kolero. — Potopila se je španjska ladja „Soviusolita“. Vsi njeni mornarji so utonili. — Hud vihar je bil na Bavarskem. Podrl je mnogo drevja. — V Dajoniku na Pruskem je pogorela ena hiša in v njej 10 otrok.

Raznoterosti.

Sostava človeka. Človeško telo ima 165 kostij in koščic ter 500 kit. Odraščen človek ima okoli 30 funtov krvi, to je na blizo peti del njegove teže. Srce je 6 palcev dolgo in 4 palce široko; v eni uri udari več ko 4000 krat. Možgani tehtajo 3½ funte. Najbolj razširjena, rahla in občutna reč so v človeku živci. Njih število je silno veliko in vsi so v zvezi z možgani ali pa z mozgom v hrbitišču. Koža je vsa luknjasta, da zamore pót in zrak skozi njo. Na prostoru, kolikor se ga z enim palcem pokrije, je v koži 8000 luknjic. Človek potrebuje vsaki dan skoro 3 litre vode v raznih podobah (kot juha, ali kot vino, ali kot čista voda, ali kot pivo ali kaka druga z vodo mešana pijača ali jed). Srce je s svojimi kitami silno močno, in ko bi se vsa njegova moč, s katero celi dan bije, mogla na enkrat upreči, uzdignil bi človek z njo 75.000 kil ali 750 meterskih centov. Pokušati zamoremo samo mokre ali omočene, duhati ali vohati pa samo zračne ali plinove tvarine.

Kako dolgo živijo ljudje? Izmed enega milijona otrok, ki na svet pridejo, jih umrje že v prvem letu 150.000. V drugem letu jih umrje 53.000. Od 3. do 14. leta jih zmanjka 28.000, od 14. do 45. leta pa 500.000. Čez 60 let jih živi še 170.000 sivcev, čez 80 let pa jih je od celega milijona samo še 978 na svetu, po preteku 108 let pa živi samo še eden. Poprečna človeška starost je 33 let. Ena četrtina jih umrje pred 18. letom. Izmed 100 ljudij jih doživi le 6 šestdeseto leto.

Najstarejši človek na svetu. Na Španjskem v mestu Kadiksu živi mornar, ki je že 163 let star. Ravno tam živi njegov sin, ki je 124 let star in njegov vnuk, ki je „še-le“ 100 let star.

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Pliberško dekanijo bo začasno oskrboval vč. g. Jožef Škrbinec, župnik v Vogrčah, faro Pliberk pa tamošnji kaplan č. g. Alojzij Hutar. Prestavljena sta kaplana č. g. Janez Ebner, ki gre iz Prevalj v Pliberk, in č. g. Jožef Eichholzer, ki gre iz Pliberka v Prevalje. — Stolni korar preč. g. F. Wappis je prevzel vodstvo Marijanišča.

Vabilo.

Katoliško delavsko društvo za Prevalje in okolico ima v nedeljo dné 15. grudnia t. l. **shod** v gostilni gosp. Šteklja pri Fari. Krščanski, slovenski delavci, pridite v prav obilnem številu! Govori bodo prav zanimivi! **Odbor.**

Naznanilo.

Hranilnica in posojilnica v Glinjah je dné 24. listopada 1895 v svoji odborovi seji na podlagi člena 11. zadružnih pravil sklenila obrestno mero od prihodnjega novega leta naprej znižati, kakor sledi: za hranilne vloge namesto $4\frac{1}{2}\%$, le po 4% . Za posojila namesto $5\frac{1}{2}\%$ pa samo 5% . V Glinjah, dné 5. grudnia 1895.

Načelnstvo.

Naznanilo.

Hranilnica in posojilnica v Št. Janžu v Rožni dolini napravi dné 26. grudnia 1895 ob 3. uri popoldne v gostilni „pri Činkovcu“ v Št. Janžu svoj **izvanredni občni zbor** s sledečim vspešdom: 1. Nagovor predsednikov. 2. Prememba pravil. 3. Razni nasveti. Vse udeleženice udeležbi uljudno vabi **načelnstvo.**

Loterijske srečke od 30. listopada.

Dunaj	69	26	16	11	62
Gradec	48	32	64	2	89

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitru	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	—	6	30
rž	4	65	5	80
ječmen	3	80	4	75
oves	2	30	2	90
hejda	3	30	4	10
turšica (sirk)	3	40	4	20
pšeno	7	—	8	75
fižol	—	—	—	—
repica (krompir)	—	80	1	30
deteljno seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 2 gld. 50 kr. do 3 gld. — kr. kisto 1 gld. 60 kr. do 2 gld. 30 kr., slama po 1 gld. 80 kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 65 do 68 kr. kila, maslo in puter po 96 do 110 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 35 do 37 gld. stari cent.

Jakob Petschounik,

usnjarski trgovec

v Celovcu, na novem trgu št. 4

zraven gostilne „pri Kleeblatt-u“

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega najboljšega usnja, kakor tudi pravo rusko irhovino po najnižji ceni. — Prodaja tudi vsakovrstno črevljarsko orodje. — Izdeluje in prodaja najizvrstnišo mast in lak za usnje. — Kupuje vsakovrstne živinske kože po najvišji ceni.

Za božična in novoletna darila!

Tovarniška zaloga

vsakovrstnih

žepnih, stenskih in salonskih ur ter budilcev.

Zlatovina in srebrnina

po nizkih cenah in najboljšo blago.

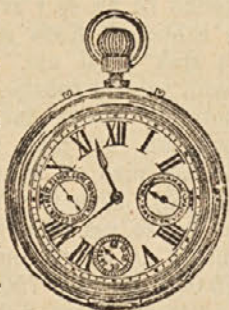
Ure se popravljajo v lastni delalnici, po ceni in proti jamstvu.

Fran Fessler, urar,

Burggasse 6. v Celovcu. Bahnhofstrasse 15, nasproti Moserju. nasproti Žibertu.

Tvrda obstoji od l. 1883.

Na naslov tvrde naj se natančno pazi.

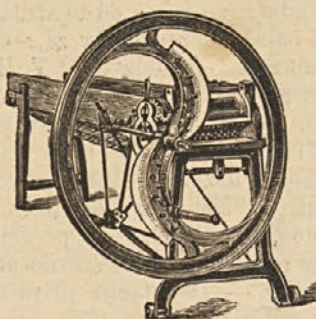

Pristna Ölz-ova kava

je od dné do dné bolj priljubljena, ker stori kavo zdravo, okusno, tečno in redilno.

Dobi se v vseh prodajalnicah za tržaško blago.

Za krmljenje po zimi!

Stroje za prirejevanje krme;
rezalnice za slamo, repo in krompir (repico);
mline za robkanje in mečkanje;
parnice za živinsko krmo, premakljive štedilne kotlaste peči za živinsko krmo itd.

nadalje:

robkalnice za koruzo;
čistilnice za žito;
čistilne stroje trijerje;
stiskalnice za seno in slamo, na ročno gonjo, stoječe ali na kolesih, izdeluje v priznani izvrstni sestavi

PH. MAYFARTH in sodruž.

C. kr. izklj. priv. tovarna za kmetijske stroje, livarna in fužina na par, na Dunaju II. Taborstrasse 76.

Ceniki zastoj. — Zastopniki in prekupei se sprejmejo.

Tovarna za kmetijske stroje.

Kdor potrebuje kak kmetijski stroj, naj se obrne naravnost na tovarno

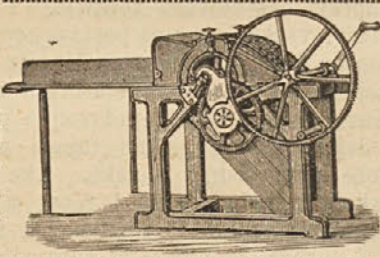
Konrada Prosch-a,

v Celovcu, Adlegasse šte. 19.

nasproti c. kr. kmetijske družbe,

kjer se dobijo najnovejše mlatilnice, slamoreznice, gepeljni in razni drugi za kmetijstvo potrebni stroji ter tudi taki **vodovodi**, ki sami vodo gonijo iz globoko ležečih studencev na zemljišča, katerim vode primanjkuje. (Glej podobno na levi strani.)

Cenike pošilja zastoj.

Kdor denarja

za božična in novoletna darila noče po praznem potrositi, naj porabi priložnost in naj si naroči

Natančno urejena

zbirko Vindobono

ki obsega 15 lepih in porabnih rečij za nizko ceno **6 gld. 50 kr.**

in sicer:

- 1 ura budilnica iz nikla, natančno urejena; nje lice se po noči sveti;
- 1 krasen album za fotografije, z lepo pročelno podobo in niklastimi okovi;
- 1 zrkalo na tri dele, lepo delo, se dá postaviti ali pa obesiti;
- 6 namiznih nožev in vilic po Meissner-jevem načrtu, rese iz pristne jeklene bronovine;
- 2 pozlačeni zapestni gumbi, krasno delo;
- 3 gumbje zavrtnice za srajce;
- 1 šaljivo darilo;

vseh 15 kosov velja le 6 gld. 50 kr.

Malekedar se ponudi priložnost, za tako majhen denar dobiti toliko pripravnih rečij, porabnih v vsaki družini in primernih za darila. Denar naj se pošlje naprej, pošlje pa se zbirka tudi proti poštnemu povzetju.

Trgovina Leon Silberberg, Dunaj I. Fleischmarkt št. 5/G.

E. ZBITEK

podobar v Novosadu pri Olomucu na Moravskem

izdeluje steklene mozaike, sv. grobove, Lurške jame, altarje za procesije sv. Rešnjega Telesa itd. Njegovi izdelki so bili pohvaljeni od sv. Očeta papeža Leona XIII. Tudi ima priznalna pisma iz Petrograda, Carigrada itd.

Ceniki se pošiljajo zastoj.

PETER MERLIN

„pri zlati krogli“

stara trgovska hiša za tržaško blago in železnino v Celovcu, kosarske ulice,

priporoča svojo veliko zalogo najboljših kave, sladkorja, petroleja itd. Prodaja tudi dobra vina, rum in druge žgane pijače, barve, izvrstno moko in južno sadje. Nadalje prodaja vsakovrstno orodje in posodo iz železa, pleha, bakra, čina itd. Za poštenost blagá se jamči; cene so nizke.

Važno

za čevljarje, sedlarje, jermenarje in šivilje: najboljšo in najcenejšo šivalno stroje vsake vrste, posamezne dele teh strojev in igle vsake vrste kakor tudi železne blagajnice, varne proti ognju in tatovom, prodaja podpisani in stroje tudi po ceni popravila v svoji delavnici. Tovarniške cene.

Matija Planko

v Celovcu, Burggasse št. 12.

Peter Fessler,

urar v Celovcu,

20 stari trg 20,

ima veliko tovarniško zalogo najboljših žepnih in stenskih ur,

tudi take, ki godejo in z godbenim avtomatom, posebno pripravne za gostilnice in družine.

Popravlja tudi

ure v zvonikih

in tudi nove ure v zvonike postavlja. Za vsako novo ali popravljeno uro daje dveletno pismo jamstvo (poročilo).

Prodaja tudi

verižice in privezke.

Obrazne slike (portréte)

v oljnatih barvah in vsaki velikosti izdeljuje udano podpisani natančno po vsakršni fotografiji. Take slike se lepo podajo v okvirih kot olepsava izb in so pripravne kot darila za poroke, godove, rojstvene dni in druge prilike.

Za rajnimi so najlepši in večni spomin.

Slike se naredijo po fotografijah tudi, če so tiste že nekoliko obledela, in celo po takih, kjer je več oseb skupaj fotografiranih. Fotografije se nepoškodovane vrnejo. — Za dobro podobnost (sličnost) se jamči. Tudi slikam podobe svetnikov v vsakršni velikosti.

M. Ogerčnik v Celovcu,

kolodvorske ulice (Bahnhofstrasse) šte. 35.

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se uljudno priporoča za natiskovanje vizitnic, pisanih zavrtkov itd. po najnižjih cenah.